

Çёнерү ялавә

1944 ىلخى چى ىيەخەن 5-مېشەنچەپە تۇخاتى

Муркаш район ҳаçачە

97 (7951) №

* Юн кун, 2011 ىلخى چىك (ноябрь) ىيەخەن 30-مېشە

* Ҳакىپىلىق

Съезд

Президента суйлама кандидата тăратнă

Ноябрён 27-мېشەنчە Мускавра Лужникинче «Единая Россия» парти съезжан иккемеш тапхарпиртнە. Унта Чаваш Ен Президентчە Михаил Игнатьев ертىسىنىң пирен республика делегацийе тутшаннă.

Съезд ёсне Раçсей Президентчە Дмитрий Медведев тата Владимир Путин премьер-министр тутшаннă. Кун йөркүнчە төп ыбыту хайсен лидерне, РФ Правительствин Председательне Владимир Путин 2012 ىلخى суйлама Президента суйлама кандидаты тăратасси синчен пулнă.

Съезда тутшанакансем умэнчە Д. Медведев Президент «Единая Россия» лидерпир. Путин са ма каланă.

Вăрттăн сасаласа пурте пир сасла пулса Владимир Путин «Единая Россия» политика партийиңен Раçсей Президентне суйлама кандидаты тăратма ташаннă.

Кескен

Ыран – җамрăксен спорт форуме

Декабрён 1-мېشەнчە пирен района тăратасын пурлехи информации куне иртет. Информация кунен программиме җамрăксен спорт форуму та палăртнă. Вăл «Сывлăх» ФСК-ра иртет. Җамрăксем валли спортын тăхар енепе ятарлă лаптăкесем ёсле. Унсар пүснە таша енене мастер-классы йеркелесси та паллă.

КВНра – малтисен ретенчە

Чаваш Енри ёслекен җамрăксен канашесем ноябрён 26-мېشەнчە хайсене КВН вайиисене тे тибеслене. Муркаши «Путене» ача сачен «Девчата» ушкане хайен ўплесе калана шүчесемпепе иккемеш вырэн ташаннă.

«Пеликан» – җөнтерүчە

Иртнە шамат кун республикăри җамрăксен чи лайах канашне тата җамрăксен канашен чи лайах ертүчине палăртре. Виçe тапхарпа иртнە конкурс финалын пирен районти җамрăк педагогсем тухнăччە. Җапла вара финалти тупшурда педагогсен «Пеликан» канаше республикăри җөнтерүчە пулса таçчە. Л.В. Ванюшкина ертىسى пыракан ушкан чак ята иккемеш хут тибеслене.

Хамар инф.

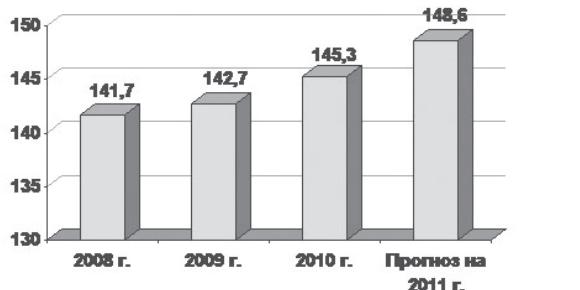
Хаçатсен тираже ўсет

Пирен республикăра 280 массаллă информации хаттە регистрацилене. Раçсейре хаçатсен тираже чакаты пулсан, Чаваш Енре район тата республика хаçачесен тираже ўсет.

Вулакансем уйрăмых район хаçачесене кăмăлласчە. Акă пирен «Çёнерү ялавә» январь ىيەخەнчە 4275 экземпляра тухнă пулсан, ноябрьде 4362 экземпляра паян чепчен. Сăмах май, пирентен пысакрах тиражпа паян Çемрепе, Етепре, Патарьел райхаçасене щеç тухаçчە.

Хисеплە вулакансем, «Çёнерү ялавә» хаçатса читес 2012 ىلخى ىلме ан манар!

Патшалăх изданийесен пир хут тухнă чухнеки тираже (пин экз.).

Туслă семье

Ача амашен куне умэн, ноябрён 24-мېشەنчە, Шупашкарта Вырас драма театренче «2011 ىلخى семье» республикăри конкурсына тухнă семьеесене саваңаçلى лару-тăрура чысланы.

Сак тибесене эсир сан ўкерчекре куракан Муркаш ялчынчи Рожковсен семийе тибеслене. Алеевтина Владимировна – Муркаши ачасен пултарулăх үсүрчөн директор, Сергей Валерианович «Унион» строительство фирмиче вайх хураты. Весем виçe ача пăхса ўстереççە. Хайсен пекисенче ёсе юратассине, йеркелөхе, хай тĕллĕнлөхе аталаңтарма тăрăшаççە.

Ача амашен капитале

Усă курмалли майсем ытларах

Сенче пырса тăрëc.

Паянхи куна ача амашен капитален виçи 365 пин та 698 тенкепе танлашать. 2012 ىلتтан тытанса унан калăпшне 387 пин та 600 тенкепе читерме палăртаççە.

Ача пур семьеесене патшалăх енчен пулăшу парассин программине ташаннăрнан ку укса-тенкене районта 1003 семье илнэ та ёнтт. Республике вара сертификат хүсисен 31 пин ытла семье. Районнене сертификат суммипе 40 проценчە пĕтĕмпехе унан пир пайе пуса курна. 348 семье пĕтĕмпе 107 миллион та 300 пин тенкепе укса хайсен пурнаç условийесене лайхлатма пуса курна, ачисене веरенчиме ташаннăрнан 8 семье пулнă, пĕтĕмпе 290 пин та 500 тенкепе пуса курна.

О. АЛЕКСЕЕВА,
РФ Пенси фончын районти
управленийен пай пүслăхе.

Хаксем

Аcta йүнөрех?

Районта вырнаçна суту-илү токисенче (лавка тата пасар) ноябрён 21-мېшە тĕлне социаллă пĕлтерешлэ алат-çимеч таваресен хакесене ташаннăрнан (тенкене).

Колонкăнчы: 1. Социаллă пĕлтерешлэ таварсем; 2. Муркаш РПО «Центральный»; 3. «Визит»; 4. «Елена»; 5. Мăн Сентэр РПО «Гастроном».

Сысна ашë	182	0	217	162
Чăх(тукмаксар пүснە), кг	87	110	105	89
Шăнтăн пулă, кг	68	65	76	56
Услам су, кг	264	156	115	142
Тип су, кг	66	53	60	48
Сëт, л	33	31	35	27
Сăмарта, 10 шт	36	35	35	29
Сахăр песукë, кг	26	25	27	28
Тăвар, кг	7	7	7	5
Тулă çăнхăхе, кг	13	14	17	11
Рис, кг	30	27	30	25
Вир кĕрпи, кг	16	17	24	15
Хура тулă кĕрпи, кг	55	44	53	47
Вермишель, кг	20	17	20	21
Пүсlä сухан, кг	14	12	15	10
Пан улми, кг	50	39	38	35

Муркаш район ҳаçачە

Вăрçă ветеранне Мускава хуттепенешен чысларес

Аслă Отечественнăй вăрçăра Мускавшан пынă çapăçусем пулнăрнан 70 суп ситет. Ҫавна май Мускав Правительстви паттăр салтаксene чыслама «70 лет битвы за Москву» Асăну паллине хатэрлерп. Шел пулин та, вăхăт иртнене вăрçă ветеранесен рече сайрапланахын чысланы.

«Паттăрлăхшан», «Ҫапăçури хăюлăхшан», «Мускава хуттепенешен», «Японие ҫентернешен», Георгий Жуков медалесем. Весен үзүннен каярахпа ёшшэн чысласа панисем хушанчес: «Есри паттăрлăхшан», «Ес фрончы участникне» медальсем.

Халь панă Асăну палли вара Георгий Арсентьевича хаяр вăрçă кунесене асильтернине пурлех күсуме сăмăл мар, ачах кашни ыншан хаклă яшлăх вăхăтне кăларса тăратать. Вăрçă пусланичене салтака кайнашкер, службайна вăл Инсерт Хăвелтухăсэнче 35-мĕш չаран 209 ротинче пүслать. Связист-телефрафист специальносте алла илет. Вăрçăра та сак таңхане пурнăсть. Мускав патенчى паттăрлăхшан чёрререн тав тур.

Тунти кун район администрации пурлех Ю.А. Иванов Георгий Арсентьевича çак паллăна çакса яч. Мускав мэрэн С. Собянинан салам çырăвне панипе пурлех ветерана Аслă Ҫентернешен, Мускав патенчى паттăрлăхшан чёрререн тав тур.

– Пирен паян эсир сене илнэ мирлë пурнăца сĕршыва çирéллетьесси шене тăрса ёслемелле, – терп Юрий Александрович. Георгий Арсентьевича сывлăхлă вăрпам кун-çул сунч.

89 ىلخى вăрçă ветеранне ҹаван пекех Чаваш Республикин Сывлăх сыхлаве тата социаллă аталаң ташаннăрнан илнэ та ёнтт. Республике вара сертификат хүсисен 31 пин ытла семье. Районнене сертификат суммипе 40 проценчە пĕтĕмпехе унан пир пайе пуса курна. 348 семье пĕтĕмпе 107 миллион та 300 пин тенкепе укса хайсен пурнаç условийесене лайхлатма пуса курна, ачисене веरенчиме ташаннăрнан 8 семье пулнă, пĕтĕмпе 290 пин та 500 тенкепе пуса курна.

Наградаасем саҳал мар вăрçă паттăр: Аслă Отечественнăй вăрçă ордене,

Л. ПАВЛОВА.

Саламлатпăр

Саваң мăшăра, юратнă аттене, ырăкайла кăмăллă кукасие – Шаптак Муркашара пурнăкан Алексей Иванович ПЕТРОВСКИЕ юбилей чып-чёрререн чи ашă сăмăхсемпе саламлатпăр. Тавах сана ырăкайлашпăн, чун ашшине пире парнеленешен. Эпир сана юрататпăр, эс пурришэн ҹаван пурнăкан. Сывлăх сан ырăкайлашпăн, чун ашшине пире парнеленешен. Тăрăхе вăрпам та телейлë килтп. Ачусен, мăнуկесен ырлăхне курса савăнмалла пултăр.

Салампа: мăшăр, хăрëсемпе кăршëсем, мăнукесем, тăвансем.

Хаклăран та хаклă ыннăмăра – Муркашара пурнăкан Роза Валентиновна СЮТРУКОВАНА юбилей чып-чёрререн чи ашă сăмăхсемпе саламлатпăр. Юман пек çиреп сывлăх, телей сунатпăр. Тавах сана ырăкайлашпăн, ёмётсерем пурнăланса пычар. Эс утас кун-çул та кăлар, ёмётру вăрпам, пурнăланах пултăр.

Сана саламласа: Игнатьевсен, Пономаренкосен, Федькинсен семийисем.

Хаклăран та хаклă юратнă мăшăра, аттене – Сыпай ялчынче пурнăкан Никандар Михайлович БАШМАКОВА ноябрён 30-мĕш چене 60 ىلخى юбилей чып-чёрререн чи ашă сăмăхсемпе саламлатпăр. Пурнăсан анлă сүлепе шанчаклă утма çиреп сывлăх, пархатарлă кун-çул, çал күс пек тапса тăракан вай-хал, тулли телей сунатпăр. Сутă ёмётусым пурнăсан пурнăсан пычар. Ҫемье вчахе тикесене та хăрлăллен ялкăштар, ашшине пире хăй патне турттăр. Таватпас сана пуриншэн та.

Салампа: юратнă мăшăр, ырăвăл, хăрëсем, сывлăх тăвансем.

Хаклăран та хаклă юратнă аттене аннене – Мăн Шаптак зинаиди Вениаминовна ЗИНАИДА БЕНИАМИНОВНА ФЕДОРСЕНЕ чи ашă сăмăхсемпе саламлатпăр. Сывлăх сирен пурнăсан пычар, кун-çуллă вăрпам килтп, сирен кереке çакар-тăвартан ан та тăлтăр. Эсир пурри – пирен пурнăсан пычар.

Саламлаканесем: хăрëсемпе кăршëсем, ырăвăлесем кине, 10 мăнук, иймак, ысвăх тăвансем, куршизим.

«Төп төллөв – пахалыха ўстересси»

Сывлых

Сывлых сыхлавен модернизаци программи кипшүллөн Чаваш Енен медицина отраслын 2011-2012 ىلسقىنچەن 4,5 млрд. тенкە хыяманла. 983,5 миллион республика читине ёнти. ЧР Президенти Михаил Игнатьев паллартын тарханы – түйсә имле пултарып.

Модернизаци программи пурнасласа мәнле ёссыз тумалла тата چава май сывлых сыхлавен тытаменче елперек ушланим пулмалла? ЧР сывлых сыхлавен тата социалла аттапану министр Венера Муллина چаканна төллөрх паллаштары.

– Венера Петровна, сывлых сыхлавен модернизаци программи төп мероприятийесем асанның тытаман چибеч ыйтавесене татса парасипе چыхаңсан. 4,5 млрд. тенкене ёста хырма палларты?

– Төп төллөв – медицина пулшавен пахалыха ўстересси тата юнаштырылган хуласа. Җавна май пурлапта техника никесине төреклетесине пуринчен мала хуратты. Ку суммам چуринне яхан укы-тенки төп тата кулленхи юсава ёссыз пурнаслама, сиплеве диагностикан хальхи چышы оборудование тиянма тақаклама палларты. Касал төпрен юсама паллартын 19 учрежденирен хашесенче ёссыз вәспенчегى төп. Җаваң пекех хальхи информации системине пурнаса көртесси тата стандартлай медицина пулшавен парасси сине төп төллөрх паллаштары.

– Стандартсене пурнаса көртни пысай пәлтерешләй? Вал пациенти мән парәп?

– Җака асанның программа үйрәмә кирләй пайе, вал пациенти та, медицина ёссыз шавене төптерешләй. Пәрремешенчен: стандартсан диагностикан, сиплевен тата чирлисепе маларах реабилитациленин хальхи пәттөн технологиге шута илнә. Җапла вара медиаментсеме ытты материал тақакен калапашне ўстерме май пулать. Иккемешенчен: стандартсане уса курни ыра өнөсөнчен пөри – сывлых сыхлависен шалавен ўсни. Пирен учрежденисенче ватам сиплаки 13 пин ытла медицина ёссыз тата 5 пин врач тарапшат. Обязательнан медицина страхованийн федэраллай фонденин хушма укы-тенкә тақлани вара 2012 сүл вәснен врачсен шалавене 2010 сүл-

хипе танлаштарсан 31 процент чухлә, ватам медицина ёссыз шалавене 26,4 процент чухлә ўстерме май парат.

– Отрасльте кадр ўйтавене چак утам татса пама пулшаш? Специалистсем, үйрәмак «ансар» специалистсем չителексер пулни клиникасене чөрт пуханьтый.

– «Сывлых» нацпроект мероприятийесем пире пуламаш сиплаки врачесиме тивестересине 95 процента сине ўстерме май паңа. Аңчах та отрасльте кадр ўйтавене چибеч. Җавна май ЧГУН медицина факультетне вәрене яна, врачсен пәлlevене ўстерекен институт интернатурине چышанна чухне машина сиплаки учрежденисенче ёслеме килемүш тунисенчен чи малтан сүйләссе айле тарапшама. Владимир Путин пусарәвепе چарлак специалистсөн ялти сывлых сыхлавене ёслеме хавалантарас төллөвле ситет сиплаки тухтара пәррек миллион тенкә үйәрасси районен поликлиникиненчи лару-тәрәва лайхлатма пулшав.

Чөртесем пирки калас пулсан, ман шухшаша, чирлә چиннан чи малтанах пуламаш сиплаки тухтара патне каймалла. Үнта врач симптомесене үсәмнатын тата анализене тишкернә چибеч пациент консультация сиплеве хаш «ансар» специалист патне ямаллине палларты. Кун пек чухне «ансар» специалист патне лекес текенсен чөрече төп ханаса каймек.

– Хулара пурнанканен тивеслө консультаци имле җамалпрах, ял چиннин вара юна елле тивесмел?

– 10 сүлтапа республикара төрлө модельлө 595 офис үснә, вәсем тухашла ёслесе. Пурнанканен 70 проценчөн ыйтавене тивестересе.

– Фельдшерга акушер пун-

хчесем төп ялан ялта халыха эмделе, сиплаки хатересиме тивестерме, туберкулез-па чирлисепе препаратсеме мәнле уса курни төрөслөссе тата, профилактика мероприятийесем ирттерме тата сывлаки пурнаса төрөслөссе. Пуламаш сиплаки эффективлә ёслени пире социалла пәлтерешлә икә ыйтава татса пама пулшаш: медицина пулшаве пурнанши та кирек ёста пулсан та пациенти пысай пахалыха стандартлай медицина пулшавене тивестересине.

– Медицина сферинчи информатизаци пациент тата медицина ёссыз сине мәнле витем күрэ?

– Программала килешүллөн эпир хальхи информации тытаменче ёсле көртме паллартатты. Вәсем медицина пулшавен персонификациян чухнене хатерелеме, электронлай медицина карттине ёсле көртме, телемедицина кэктартавесиме ылмашама май парәп. Ку ённеләх касал республикари сиплеве профилактикан вицे учрежденийене ёслеки төркене көрр, 2012 сүлтапа районен хушшинчи 15 центрин тата республикан 4 клиникин пачиенчесем электронлай карттапа уса курма пулшёл.

Медицина технологийесене эпир темиже сүл каяллах пурнаса көртме тытаман: статистика тытамане, пациенттес регистрациян төркелене, телемедицина сеансесиме ирттерме пулсан. Электронлай регистратура 2009 үзүли декабрь үйәхене ёсле көртнә. 2012 сүлтапа районен хушшинчи 15 центрин тата республикан 4 клиникин пачиенчесем электронлай карттапа уса курма пулшёл.

«Сывлых» медицина порталы та түхәнчә өслеп, ватам – республикари медицина отраслине сиплеве ылмашама хаш «ансар» специалист патне ямаллине палларты. Кун пек чухне «ансар» специалист патне лекес текенсен чөрече төп ханаса каймек.

– Модернизаци программи паллартын мероприятийесем пирен районти медицина отрасли сине мәнле витем күрэсече?

– Асанның программа

Муркаш районенчи сывлых

сыхлавен учрежденийесене – Муркашри төп больницайна тата районти 2 № больница – ёнетесине айкынча тараптаса хәвармасы. Пәттәмпэ райони вагли 35,08 миллион тенкә үйәрнә.

2011 ىلخى районти 2 № больница хирурги үйәрмәнче капиталла юсав ёссыз пурнанши.

2012 сүлтапа چак больница районти төп больница структура подразделенин ёсле ёслеси сине күсать. Поликлиниканы диагностика оборудованийе тивестермелле: УЗИ аппарате, мамограф тата фибробронхоскоп тиянма палларты.

Эпир район больницин койка хисепне ўстерме паллартатты: 7 – хирурги койки, 3 – травматологипе ортопеди койки. Кәнтәләр сиплениме хушма 7 койка-выран төркелесине та пахалыха хунә.

Үнсәр пүсне 2012 ىلخى январен 1-мәйшәнчен пулсан сывлых сыхлавен муниципалла учрежденийесем республика шайне күснине асанса хәвармалла. Җака вара медицина пулшавен пахалыха тата та ўстерә.

– Сывлых сыхлавене модернизацилемелли программа пурнаса көртни уссинын эсир мәнре куратар?

– Юлашки пиләк сүлтапа медицина демография кэктартавесене лайхлатма пултартама ача көрттә. 2012 ىلخى тараптаса چаплаки 25,2 процент чухлә үсрә, сын вицеси 1,4 процент чухлә чакрә, چиннан пурнаас үслө та кашт та-

са. Ресpubликари 8 клиникин сүллө шайри технологиллы медицина пулшавен пама лицензисем пур. Җапла майпа Чаваш Енре та кардиологи, онкологи, нейрохирурги, офтальмологи, акушерствала гинекологи еннепе Москав, Санкт-Петербург хулисенчи пекех медицина пулшаве парасе. Сүллө шайри медицина пулшавен төвтөртеси 2008 ىلخى 9 процентта танлашна пулсан, 2010 ىلخى 81,26 процента сиртре.

Медицина отраслини модернизаци төп төллөв – пациенттән сине мәнле витем күрэ?

– Кунта татаки хурав пама ىйвартарах, тем тесен та үн чухне халыха түсләрәх, чунларах чөрече. Концертта хатерленгенесен та, куратарын пачиенчесем та активларах, танлаштарчы икә тапхара

Сүмлә юбилей

Пурнасане юрә-көвөп сыххантарнай

– Эпә хама урәх ёсре курмас та. Мен ачаранах сцена сине тухас, паллә артистсем пек куракана тыткәнлас килетч. Пәчәк чухне тараптаса, никам та курман чух, аслисен имелә түмәнене тәхшәнән хурлаттамчә, шашлаптамчә. Манан ёмет пурнасане пулә төтә, – төрө Фаина Федосеевна күнүнен көвө-семе тәнчине сыххантарма Турри пиллен-эрнә.

Җапла вара шукләнән чирләп сывлаки 2011 ىلخى 1-мәйшәнчен пулсан сывлых сыхлавен муниципалла учрежденийесем республика шайне күснине асанса хәвармалла. Җака вара медицина пулшавен пахалыха тата та ўстерә.

– Сывлых сыхлавене модернизацилемелли программа пурнаса көртни уссинын эсир мәнре куратар?

– Юлашки пиләк сүлтапа медицина демография кэктартавесене лайхлатма пултартама ача көрттә. 2012 ىلخى тараптаса چаплаки 25,2 процент чухлә үсрә, сын вицеси 1,4 процент чухлә чакрә, چиннан пурнаас үслө та кашт та-

са. Ресpubликари 8 клиникин сүллө шайри технологиллы медицина пулшавен пама лицензисем пур. Җапла майпа Чаваш Енре та кардиологи, онкологи, нейрохирурги, офтальмологи, акушерствала гинекологи еннепе Москав, Санкт-Петербург хулисенчи пекех медицина пулшаве парасе. Сүллө шайри медицина пулшавен төвтөртеси 2008 ىلخى 9 процентта танлашна пулсан, 2010 ىلخى 81,26 процента сиртре.

Медицина отраслини модернизаци төп төллөв – пациенттән сине мәнле витем күрэ?

– Кунта татаки хурав пама ىйвартарах, тем тесен та үн чухне халыха түсләрәх, чунларах чөрече. Концертта хатерленгенесен та, куратарын пачиенчесем та активларах, танлаштарчы икә тапхара

вәл. Фаина Федосеевна пиләк сүлтапа Андреев ячәп хисепленекен хусалхари профсоюз комитетене ёслепе түр килет. Җапла вара шукләнән чирләп сывлаки 2011 ىلخى 1-мәйшәнчен пулсан сывлых сыхлавен муниципалла учрежденийесем республика шайне күснине асанса хәвармалла. Җака вара медицина пулшавен пахалыха тата та ўстерә.

– Җапла вара шукләнән чирләп сывлаки 2011 ىلخى 1-мәйшәнчен пулсан сывлых сыхлавен муниципалла учрежденийесем республика шайне күснине асанса хәвармалла. Җака вара медицина пулшавен пахалыха тата та ўстерә.

– Җапла вара шукләнән чирләп сывлаки 2011 ىلخى 1-мәйшәнчен пулсан сывлых сыхлавен муниципалла учрежденийесем республика шайне күснине асанса хәвармалла. Җака вара медицина пулшавен пахалыха тата та ўстерә.

– Җапла вара шукләнән чирләп сывлаки 2011 ىلخى 1-мәйшәнчен пулсан сывлых сыхлавен муниципалла учрежденийесем республика шайне күснине асанса хәвармалла. Җака вара медицина пулшавен пахалыха тата та ўстерә.

– Җапла вара шукләнән чирләп сывлаки 2011 ىلخى 1-мәйшәнчен пулсан сывлых сыхлавен муниципалла учрежденийесем республика шайне күснине асанса хәвармалла. Җака вара медицина пулшавен пахалыха тата та ўстерә.

– Җапла вара шукләнән чирләп сывлаки 2011 ىلخى 1-мәйшәнчен пулсан сывлых сыхлавен муниципалла учрежденийесем республика шайне күснине асанса хәвармалла. Җака вара медицина пулшавен пахалыха тата та ўстерә.

– Җапла вара шукләнән чирләп сывлаки 2011 ىلخى 1-мәйшәнчен пулсан сывлых сыхлавен муниципалла учрежденийесем республика шайне күснине асанса хәвармалла. Җака вара медицина пулшавен пахалыха тата та ўстерә.

– Җапла вара шукләнән чирләп сывлаки 2011 ىلخى 1-мәйшәнчен пулсан сывлых сыхлавен муниципалла учрежденийесем республика шайне күснине асанса хәвармалла. Җака вара медицина пулшавен пахалыха тата та ўстерә.

– Җапла вара шукләнән чирләп сывлаки 2011 ىلخى 1-мәйшәнчен пулсан сывлых сыхлавен муниципалла учрежденийесем республика шайне күснине асанса хәвармалла. Җака вара медицина пулшавен пахалыха тата та ўстерә.

– Җапла вара шукләнән чирләп сывлаки 2011 ىلخى 1-мәйшәнчен пулсан сывлых сыхлавен муниципалла учрежденийесем республика шайне күснине асанса хәвармалла. Җака вара медицина пулшавен пахалыха тата та ўстерә.

– Җапла вара шукләнән чирләп сывлаки 2011 ىلخى 1-мәйшәнчен пулсан сывлых сыхлавен муниципалла учрежденийесем республика шайне күснине асанса хәвармалла. Җака вара медицина пулшавен пахалыха тата та ўстерә.

– Җапла вара шук

Сывлых

Шайнса пасаласран, грипран асарханар

Чире сипличен асархаттарма җамалраххи паллә ёнтә. Җавапна та специалистсем грипа хирәс көрөшме көркүнне прививка тума сенесчә тә.

Районти санитарипе эпидемиологи комиссийән иртнә ларәвәнчә ақа районта чире саралма парас мар тесе прививка календәрәнчен тә «тухма» йышаннә. Суту-илү, обзествала аплатлану, сыйхану, социалла тата юллар улуга-семпе тивәстerekен сферәра тата финанспа кредит учрежденийәсендә вай хуракансене тә халә прививка таңасчә.

Анчах та җакә хамарән иммунитета вайлатмалли синчен маннамалине пәлтермest. Сиве җанталәкә организма С витамин ылларда кирлә. Ана түяна вара түрх атеканда каймасан та, витамин пирән сөтөл синче тә пулмалла: йүсәтнә купаста, пылак пәрәс, цитруссем, шиповник, хура хурләхан, облепиха тата ылты паҳча симесе улма-сырла. Тепер тесен җак витамин җер үлминче тә пур. Җапла вара ирсерен калласипе хатерлене буттерорду вырәнне күпстапта кишерлән хатерлене, олива җәвәпне пәтратнә салат сини «җер хут» усайләрхада пулә. Суханпа ыхрана каҳчи аплатлану валли хәварма пултараттар.

Сывлыхлә аплатланула пәрлех күнән-җәрән телевизор-ко-пьютер умнече лармалла мэррине тә аспа тытмалла. Уңалса сүрени, ёслени (урарма юр та сахал мар), ирсерен тата зарядка туни тә иммунитета хавшатмә.

Чиртен асарханар, ан чирләр!

Н. НИКОЛАЕВА.

Теплे пуласси ачаран пусланать

Җын хайән үкүнине әста тата мәнле тәкаклассине шутласа пымасты, унпа мәнле май килнә җапла усә курать пулсан, вай япах кил хуци. Арапә е упашки «япах» пулнәран вара җемьесем аркани тә вәрттәнләх мар. Мәшәр үйрәлсан хәрәрәм е арсын каяяла ашшә-амаш килнә тә таврәнни һывәрләхсәнә җәнтеңнине җыханнә. Тахсанах җәркене кәнә ашшә-амашән киләнчә, җеминиче нимән тә тумалла мар, явапләх та ҹук. Җакән пек лару-тәру пулса тухасси вара ачаләхри воспитани мәнле пулнинчен килет.

Пурнаң та, хамән ёс тата амаш опычә тә ачасене пәчәкенех экономика тәләшшәпесе воспитани памаллине кәтартса парать. Үкә-тенкә енчен тирпейлә, теплे пулма малтанах хәнәхтарса пымасан кайран җапла пулма вәртәнгән-ши? Җук.

Воспитатель пулнә май эп вунә сүл ытла ёнтә садири ачасене экономика енәле атаптарма тә тәрәштәп. Пурнаңра үкә-тенкә өчүннән тәрәлә лару-тәрура ҹыннән хайән мәнле тытмаллине ачасем вайәсем үрлә хәнәхасчә. Нуым пулмасын җәр үткәннене тәпчәрәмәр. Қашни үкән «хайән» хули пуррине кәна мар, сүя үкә туса хатерленәшән саккунла ыавыттынине тә, үкәнанә әста упрамаллине тата ыттине тә пәлчәс ачасем. Заняти киләшнине пәлтерчә. Ку вара

Редакци почтинген

Аннесене саламларәмәр

Чуманкаси ял библиотекин ертүси Зоя Иванова тәттәшах интереслә тәл пулусем, литература қаңсем тата ытти интереслә мероприятиям ирттерет. Ёсчен тә тараватлә библиотекарь ачасемпе аслисем вайхаты усайләрхада ирттерчә тәлесе нумай тәрәштә.

Акә Амашән күнне библиотекара литературапә оюнны қаңсече паллә түрәс. Эләр тә унта хутшәнәтәмәр. Аннесен үявә хәсән пусланса кайнине пәлтәмәр, кунта пухнәнә амашәсене сәвә-юрәпа саламларәмәр. Ташәсем, шүтсем парнелерәмәр аннесене. Пурин тә «Илемлә хәрәрәм - ырә амаш» куравла паллаша май килчә. «Святые матери России» электронлә презентации материал та пирәншән питә интереслә пүчә. Хаваслә конкурсендә җәртәс ачасене парнене тә тивәстәрчә.

А. КАДЫКОВА, В. НИКОЛАЕВА.

Прогноз погоды

Местное время	среда 30 ноября				четверг 1 декабря				пятница 2 декабря			
	04:00	10:00	16:00	22:00	04:00	10:00	16:00	22:00	04:00	10:00	16:00	22:00
Облачность %												
Осадки мм	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Температура °C	-1	0	0	-2	-3	-4	-3	-5	-6	-7	-5	-5
Давление мм	742	743	745	748	748	748	749	751	752	753	754	756
Влажность %	94	95	85	88	91	89	80	88	89	93	81	86
Ветер м/сек	3	C-3	C-3	C-B	C	C	C	C	ШТЛ	Ю-3	Ю	1
Солнце восход/закат	08:57	16:25		08:59	16:24		09:00	16:23		13:06	-	
Луна восход/закат фаза	12:35	22:32		12:52	23:47							

Муркаш районенчи «Сөнтеңү ялавә» ҳаҫат

УЧРЕДИТЕЛЬСЕМ:

Чайш Республикин Культура, национальносен ёсчен, информаци политикин тата архив ёсчен министерстви.

ЧР Культура, национальносен ёсчен, информаци политикин тата архив ёсчен министерствин «Муркаш районен «Сөнтеңү ялавә» ҳаҫат редакциони» автономи учреждени.

АДРЕС: 429530, Чайш Республика, Муркаш ял, Мир ураме, 9А сурт. ТЕЛЕФОНСЕМ: төп редактор - 62-1-36, явлап секретарь - 62-2-82, бухгалтери - 62-1-35, пайсем: общество пурнаш пайе - 62-2-82, экономика тата социалла пурнаш пайе - 62-1-38. Факс: 62-1-36; E-mail: morpress@cbx.ru, redaction@cbx.ru

Сыйхану, информаци технологиясендә тата массалла коммуникаци сферине пайса тәрәкан Федералла службай Чайш Республике - Чайш Енне ёслекен управленийе 2009 сүлхүнештән 7-мәшеничә ПИ ТУ 21-00073 № регистрациянен.

Спорт хыпарәсем

Волейболла выляма – Оринина

Җитес шамат күн, декабрён 3-мәшеничә, Орининти вайтам шкулта С. Колбасов спорт мастирән (кикбоксинг) кубокне җәнсе илессиши волейбол әмәртәвә иртәт. Үнта тәрәлә хүснәләхсемпә пәрлешүсен, ях тәрәхесен, шкул ачисен командисене ыйхравлашсә. Әмәртә шкулти спорт заленче 10 сехетре пусланат.

Хамәр инф.

Маттур, Ярапайкасси хәрә!

Ноябрён 26-27-мәшеничә кире спорчә енепе республика турнирә иртәт. «Хыпар» ҳаҫатан 105 сүлне тата Чайашпотребсоюз җәркеленнәренне 90 сүл сүтнине халлланә әмәртүра Муркаш ячә тә сүле щекленчә. Район командинчи Екатерина Иванова хәрәсен ўсемнәнче (вайл 63 кг вице категорийәнче вай виснә) әмәртәса 2-мәш вырана тивәсме пултарчә. Пәтәм Рацсей турнирәнче Екатерина хәрәрәмсен ўсемнәнче 2-мәш выран җәнсе илчә. Җак әмәртүрах Иван Воробьевна Иван Смоленцев ветерансен ўсемнәнче әмәртәса 2-мәш тата 3-мәш

Темиңе күн малахада Екатерина «Рацсейри» хуласен тәл пуләвән» әмәртәвәнче тә лайхапа паләрчә. Ку хүтәнче – җәмәл атлетикә. Район ача-пачапа җамәркәсептә спорт шкулени Ярапайкассини үйрәмнәнче әстәләхада туптаканскер сәнә (көпье) ыйтасипе «ылтән» мәдале тивәсме пултарчә. Җамәрк спортымен саламласа малашне тә ѡнәсүс сунатпәр.

Ф. РЫЛИН,

районти ачасемпә җамәркәсептә спорт шкулени завуче.

САНАН ЮЛТАШУ, АЙ, ПУЛАМ-И?

Эрх ёсмен тата пирус туртман арсын ватлых күнене че пәрле шәкәл-шәкәл калаңса пурәнма юлташ тупасшән: 65-70 сүлсөнчи ёйреклә тә тирпейлә хәрәрәм. Эрх ёсекенене шәнкәрәвлямалла та мар. Тел.: 60-1-65.

Пәлтересем. Объявления

Компания продает анионовые прокладки, подгузники и защитные средства от электромагнитных и радиационных излучений. Тел.: 8-927-850-18-58. 7-10.

Продается двухкомнатная квартира по адресу: с. Моргауши, ул. Заводская, д. 19, кв. 5 или сдача в аренду на долгое время. Тел.: 8-919-673-90-87, 8-919-673-90-89.

Куплю предметы старины: ама, хушпу серебряные от 20 000 до 100 000 рублей. Деньги сразу. Возможен залог под 0,4 процента в день. Тел.: 8-937-375-88-55.

Свидетельство серии В № 1810495 об основном образовании, выданное МОУ «Моргаушская СОШ» в 2006 году на имя Степанова Романа Игоревича, считать не действительным.

Сниму однокомнатную квартиру или комнату в с. Моргауши (чистоту, порядок гарантирую). Тел.: 8-937-376-07-94.

Работа и дополнительный доход. Возраст и образование значения не имеют. Тел.: 8-927-850-18-58, 8-960-310-01-29.

Июнь пусламашенче сиччәмеш пәрламалли хәрләшүра тәслә ёне сутатпә. Тел.: 69-8-54, 8-903-322-72-42.

Продаю двухкомнатную квартиру в с. Моргауши по ул. 50 лет Октября (подвал, балкон). Тел.: 8-906-136-13-04.

Июнь пусламашенче сиччәмеш пәрламалли хәрләшүра тәслә ёне сутатпә. Тел.: 8-960-308-15-21.

Продаю кирпичное одноэтажное здание — гараж бокового типа на 6 автомобилей площадью 129 кв. м. плюс земельный участок на 225 кв. м., с отоплением, электроэнергией, сигнализацией по адресу: село Б. Сундыры, ул. Новая, д. 8. Телефон: 8-961-345-34-00.

В консалтинговую компанию «Виктория» требуется бухгалтер (для работы в с. Моргауши). Требования: женщина до 40 лет, образование – высшее экономическое, знание «1 С бухгалтерия», опыт, ответственность, обучаемость. Обязанности: обслуживание клиентов. Режим работы: полный рабочий день. Заработная плата: 10 000 руб. Резюме на E-mail: vika09-2010@mail.ru. Факс: 8(8352)22-10-60. Контактный тел.: 446-448 (сот.). 1-5.

Администрация Александровского сельского поселения Моргаушского района Чувашии Республики извещает о проведении общего собрания довлевиков СХПК им. Ильица, которое состоится 08 января 2012 года в 14 часов 00 минут по адресу: ЧР, Моргаушский район, Александровское сельское поселение, д. Васильино, ул. Ленина, д. 18 в здании Васильинского Дома культуры.

В повестку дня включены вопросы:

1. Об утверждении проекта межевания земельных участков, выделяемых в счет земельной доли.

2. Определение списка собственников земельных долей, намеревающихся выделить земельный участок.

3. Выборы уполномоченного лица, выступающего от имени участников долей.